

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udvalgte værker

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 373. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-blich04-shoot-idm140011517017728.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Efterskrift og noter til novellerne

Steen Steensen Blicher var godt på vej ind i fyrrerne, da han begyndte på det novelleforfatterskab, som giver ham hans plads i den danske litteraturs historie.

I 1824 offentliggør han de to prosaskitser - i ret forskellig stil - "Jydske Røverhistorier" og "Oldsagn paa Alheden", som også indleder dette bind. De er genfortællinger af sagnstof. Senere samme år kommer så den egentlige novelledebut: "Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog" bliver offentliggjort i det århusianske underholdningstidsskrift *Læsefrugter samlede paa Litteraturens Mark*, der havde bogtrykker A. F. Elmquist som redaktør og udgiver.

Valget af medium er væsentligt for en forståelse af Blichers novellekunst. Den vigtigste litterære forudsætning for hans novelleproduktion er "læsefrugt-novellen", dvs. de populære underholdningsnoveller, som blev importeret til det danske publikum fra lignende publikationer især i Tyskland. Det er ved kunstnerisk at gennemarbejde denne novelleforms formler og konventioner, at Blicher når frem til at skrive de fremragende realistiske fortællinger, som siden har kunnet fængsle stadig nye generationer af læsere; men det må holdes fast, at hovedparten af de noveller, han skrev, ikke hæver sig op over "læsefrugt-novellen"s konventionelle niveau.

Blicher fortsatte en tid med at skrive til Elmquists blad, men i 1827 begyndte han sammen med bogtrykker J. M. Elmenhoff i Randers et konkurrerende tidsskrift af samme type, *Nordlys*. Blicher var ikke alene redaktør af dette tidsskrift, han skrev hovedparten af det - både digte, artikler og noveller - selv. For at klare det lavede han, foruden alt det originale stof, også sit andet store bidrag til den danske oversættelseslitteratur (det første var "Ossian"), nemlig oversættelsen af Oliver Goldsmith's roman "Præsten i Wakefield". Trods sine kvaliteter klarede *Nordlys* ikke konkurrencen med Elmquists indarbejdede succes, i 1829 måtte det gå ind.

374

Novellerne i dette bind er alle hentet fra den her beskrevne periode. De bringes i kronologisk rækkefølge. Tekstgrundlaget er *Samlede Skrifter*, hvilket vil sige, at de alle fremtræder i samme skikkelse som førstetrykkene. Sted og dato for offentliggørelsen fremgår af noterne til den enkelte novelle.

Jydske Røverhistorier

Trykt første gang i Harpen (udg. A. P. Liunge, 1824)

44 45 46 48

Oldsagn paa Alheden

Trykt første gang i Harpen (udg. A. P. Liunge, 1824)

50 51 52 53 54 55 56 57 58

Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog

Blicher, Steen Steensen, *Udvalgte værker*, 1982-83

Trykt første gang i *Læsefrugter samlede paa Litteraturens Mark* (udg. A. F. Elmquist, 1824)

59 ₃₇₆ 60 61 62 63 64 66 67 68 69 70 ₃₇₇ 71 72 73 74 75 76 77 78 79 81 82 84 85 86 87 ₃₇₈

Else Sandberg

Trykt første gang i *Læsefrugter samlede paa Litteraturens Mark* (udg. A. F. Elmquist, 1824)

88 89 90 91 92 93

En Aften-Underholdning paa Dagbjerg Dos

Trykt første gang i *Nordlys I* (1827)

95 96 97 98 ₃₇₉

Røverstuen

Trykt første gang i *Nordlys II* (1827)

99 100 101 102 104 105 106 107 108 109 110 112 113 114 116 117 119 120 121 122 124 125 126 127
129 130 132 133 134 136

Stakkels Louis!

Trykt første gang i *Nordlys III* (1827)

137 138 139 140 141 143 145 146 147 148 149 150 153

Jøderne paa Hald

Trykt første gang i *Nordlys V* (1828)

162 163 165 169 170 174 177 179 180 181 182 185 186 187 188 191

Sildig Opvaagnen

Trykt første gang i *Nordlys V* (1828)

194 195 199 200 202 204 206 208 209 210 ₃₈₄

Ak! hvor forandret!

Trykt første gang i *Nordlys VIII* (1828)

215 216 217 219 222 223 224 229 230 ₃₈₅ 231 232 233 234 235

Hosekræmmeren

Trykt første gang i *Nordlys IX* (1829)

236 237 238 239 241 242 243 246 ₃₈₆

Peer Spillemands Skibsjournal

Trykt første gang i *Nordlys X* (1829)

251 254 255 256 258 260 261 262 263

Præsten i Vejlbye

Trykt første gang i *Nordlys X* (1829)

268 269 270 271 272 273 275 277 278 280 281 283 285 286 290 292 293 294 295

Kjeltringliv

Trykt for første gang i *Nordlys X* (1829)

296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312

Blicher, Steen Steensen, *Udvalgte værker*, 1982-83

296 297 298 299 300 301 302 ₃₈₉ 303 304 306 307 308 309 311 312

Telse

Trykt første gang i *Nordlys XI* (1829)

313 314 316 ₃₉₀ 317 318 322 324 327 328 336 337 340 348 354 357 360 361 364 365 366 ₃₉₁